

Miroslav Ilić, dipl. oec.

PRIKAZ KNJIGE

Naslov: **RISIKOMANAGEMENT IN VERSICHERUNGSUNTERNEHMEN
UPRAVLJANJE RIZIKOM U DRUŠTVU ZA OSIGURANJE**

Autori: **prof. dr. Christian Möbius i prof. dr. Catherine Pallenberg**

Jezik: **njemački**

Nakladnik: **Springer-Verlag, Berlin Heidelberg**

Mjesto i godina izdanja: **Berlin, 2013.**

Broj stranica: **272**

ISBN: **978-3-642-30923-6**

Funkcija osiguranja je vrlo važna za cijelo gospodarstvo budući se smatra kako osiguranje može ponuditi zaštitu od rizika na efikasniji način i uz manju cijenu nego da subjekti rizike sami pokrivaju, a iz toga nedvojbeno proizlazi važnost procesa upravljanja rizikom. Upravljanje rizikom predstavlja područje znanstvenog interesa koje je u razvoju te stalno traži nova preispitivanja znanstvenih saznanja u kontekstu razvoja odnosa na financijskim tržištima. Društva za osiguranje predstavljaju vodeće institucije na suvremenim financijskim tržištima zbog svoje uloge, obujma poslovanja i imovine.

Knjiga „Risikomanagement in Versicherungsunternehmen“ je posvećena području upravljanja rizikom kod društva za osiguranje. U novije doba se sudionici vezani uz osiguravateljno poslovanje suočavaju s nestabilnošću financijskih tržišta, krizom u realnome te financijskome sektoru i nepovoljnim kretanjima na tržištima imovine koja su bitna u procesu alokacije imovine osiguranja. Navedeni čimbenici posebno naglašavaju važnost ispravnog upravljanja rizikom kod društva za osiguranje u doba promjena u gospodarstvu i uvođenja novih proizvoda i usluga u sve većoj međunarodnoj konkurenciji između financijskih institucija. Knjiga „Risikomanagement in Versicherungsunternehmen“ se sastoji od četiri poglavlja, u kojima se nalazi 93 razrađenih prikaza i primjera te 35 tablica. U cijeloj knjizi se može zapaziti vrlo sustavan pristup tematici.

Prvo, uvodno poglavlje u knjizi, obrađuje osnovna polazišta procesa upravljanja rizikom u osiguranju. Uvodno se razmatraju matematičke i statističke metode izračuna nekih osnovnih pokazatelja vezanih uz vjerojatnost rizika u osiguranju. Poglavlje daje uvid i u osnove derivata kao suvremenog instrumenta prijenosa rizika u poslovanju s kojim se može indirektno ostvariti funkcija osiguranja. Osnovna teorijska polazišta su važna u kontekstu daljnjeg razmatranja procesa ulaganja imovine osiguranja i postizanja stabilne zaštite od rizika. Treći dio poglavlja je vezan uz zakonske podloge upravljanja procesom upravljanja rizikom kao vrlo važnoj odrednici cijeloga poslovanja osiguranja. U novije doba je proces

upravljanja rizikom u većoj mjeri formaliziran kroz cijeli niz odredbi koje uređuju ovaj važan aspekt poslovanja financijskih institucija kao osiguravatelja.

S obzirom na kretanja u suvremenom financijskom okruženju pojavljuje se potreba za stvaranjem sustava koji će kontinuirano uz analiziranje rizika u najširem smislu omogućiti poduzimanje primjerenih mjera s ciljem optimizacije procesa upravljanja rizikom kao i drugih poslovnih procesa unutar osiguravatelja. Izlaže se osam važnih kategorija rizika koje su predviđene regulatornim smjernicama u Njemačkoj, a koje su se razvile i prije promjena vezanih uz Solvency II. U daljnjemu razmatranju se pobliže razmatraju svojstva i bitne odrednice izvještavanja o riziku i njegovom primjerenom upravljanju i kontroli. U knjizi se predstavljaju bitne odrednice čimbenika koji su određeni procesom upravljanja rizikom koji postavljaju organizacijske i druge zahtjeve pred osiguravatelja s ciljem ranog prepoznavanja rizika i poduzimanja koraka za stvaranjem optimalne rizične strukture.

Drugo poglavlje s naslovom „Upravljanje obvezama“ analizira osnovni proces poslovanja osiguranja kroz proces prijenosa rizika na osiguravatelja. Kao bitno obilježje transfera rizika prema osiguranju se navodi da društvo za osiguranje na sebe prihvaća velike mogućnosti nastanka štete, ali uz malu vjerojatnost. Društvo za osiguranje treba biti u mogućnosti kontinuirano određivati premije tako da sačuva vlastitu likvidnost i uravnoteži moguće implikacije rizika. Razmatraju se razlike implikacija osiguranja koje su vezane uz obvezna osiguranja na razini države i privatna individualna osiguranja.

Poglavlje u daljnjemu razmatranju prikazuje osnovne regulatorne i organizacijske pretpostavke koje mora ispuniti društvo za osiguranje kako bi moglo uspješno poslovati. U bitnim crtama se prikazuju kategorije koje su predmet interesa regulatornih tijela u poslovanju društva za osiguranje. Daje se cjeloviti pregled cijeloga lanca rizika koji postoji u poslovanju osiguravatelja ili ima indirektan utjecaj kao što su prirodni, ekonomski i društveno-politički razlozi. Prema autorima je važna uspostava sustava koji će na decentraliziranoj razini skupiti sve raspoložive informacije o rizicima različitih vrsta koji postoje na pojedinim nižim razinama i na centralnom mjestu prema njima primjereno postupiti. Analiziraju se mogućnosti i modeli upravljanja rizikom u kontekstu uravnoteženja i pokrivanja preuzetih rizika s posebnim osvrtom na suvremeni pristup određivanju premija i prenošenju rizika na reosiguranje. Razmatraju se prednosti i nedostaci pojedinih postupaka upravljanja rizikom.

Treće poglavlje naziva „Upravljanje imovinom“ razmatra područje upravljanja imovinom društva za osiguranje. Upravljanje imovinom koja se indirektno stvara iz prikupljenih premija je posebno značajno za svako društvo za osiguranje i financijsko tržište budući da je u izravnoj povezanosti s budućim obvezama društva za osiguranje te utječe na dobit i rezerve. U poglavlju se daje pregled regulatornih zahtjeva u Njemačkoj koji su usklađeni sa suvremenim normama koje se stavljaju pred društvo za osiguranje u smislu predviđenih kategorija ulaganja, postizanja stabilnosti ulaganja uz odgovarajuće stope povrata i likvidnosti koja je važna za pojedine oblike osiguranja. Poglavlje razmatra vrste financijskih rizika po kategorijama i prikazuje njihova bitna obilježja. Neki od prikazanih rizika imaju poseban značaj za osiguravatelja. U nastavku se analizira upravljanje financijskim rizikom u osiguranju.

Na početku poglavlja je izložena klasična teorija portfelja na koju se nadovezuje razmatranje rizičnog portfelja. Kasnije se u poglavlju prikazuju bitni aspekti upravljanja rizikom u portfelju društva za osiguranje kroz ograničenje potencijalnoga gubitka i stvaranje

odgovarajuće strategije alokacije imovine uz određene dinamičke pristupe. Značajno je prikazan pristup potencijalnim rizicima imovine osiguravatelja koji mogu nastati zbog kamatnih razlika. Aspekt je značajan u razdoblju promjenjivih razina kamatnih stopa na današnjim financijskim tržištima koje utječu na prinos imovine i mogućnost pokrivanja rizika.

Četvrto poglavlje koje nosi naslov „Upravljanje poduzećem s obzirom na vrijednost i rizik“ obuhvaća područje usklađivanja poslovanja osiguravajućeg društva s obzirom na rizik i potencijal stvaranja vrijednosti. Jedan od najvažnijih poslovnih aspekata u poslovanju osiguravatelja je tehnika upravljanja rizikom zbog stabilnosti financijskoga sustava, osiguranih rizika i poslovnoga rezultata. Ovo poglavlje je relevantno za suvremeni pristup cjelovitome formiranju strategije optimizacije poslovanja društva za osiguranje sa stajališta ostvarenja poslovnoga rezultata i minimiziranja rizika koji se redovito javljaju u poslovanju. Razmatraju se interni operativni rizici koji mogu proizaći iz organizacijskih, tehničkih i personalnih razloga kod osiguravajućih društava.

Izdvojeno se razmatraju rizici koji mogu proizaći iz čimbenika ekonomskoga i poslovnoga okruženja, reputacije i pogrešnih strateških odluka koji imaju drugačije razloge nego operativni rizici. Potencijal rizika se sagledava u širem smislu prema europskom regulatornom i poslovnom kontekstu uz razmatranje značaja i obilježja regulatornih mjera koje trebaju osigurati likvidnost financijskih institucija i način primjene ovisno o obilježjima osiguravajućega društva. Poblize se analizira proces upravljanja imovinom i obvezama osiguranja pri čemu se ne razmatra samo standardni formalan pristup već i mogućnost poboljšanja razumijevanja poslovnoga procesa i pripadnih rizika uz podizanje razine znanja i transparentnosti. Proces upravljanja obvezama i imovinom kao takav ima značaj za sve *stakeholdere*. Poglavlje također obuhvaća i modele rizika u društvu za osiguranje uz opsežno prikazivanje teorijskih modela i utjecaja regulative prema bitnim činiteljima. Razmatraju se modeli analize rizika vezano uz interne analize i stres testove koji imaju značaj za stvarne uvjete poslovanja uz prilagodbu poslovnim rezultatima i razini preuzetih rizika. Opširno su analizirane temeljne pretpostavke i odrednice modela upravljanja rizikom.

Knjiga „Risikomanagement in Versicherungsunternehmen“ predstavlja jedinstveno i moderno djelo u području suvremenoga osiguravateljnoga poslovanja. U knjizi je široki teorijski pristup dopunjen prikazom aplikativnih mogućnosti različitih metoda koje su usklađene sa suvremenim kretanjima na regulatornome planu i financijskim tržištima. Daje se sustavan i sažet pristup poslovanju društava za osiguranje u cjelini s odrednicama koje utječu na upravljanje rizikom i ostvarenje dobiti. Autori ističu važnost ispravnoga upravljanja imovinom i obvezama koje je udruženo u praktički neraskidivo povezanu cjelinu u kontekstu društva za osiguranje. U knjizi je sadržan opširan popis literature koji obuhvaća značajna istraživanja i značajne teorijske podloge koje mogu biti osnova za daljnji rad.

Djelo je značajno jer obuhvaća aspekte koji indirektno mogu, osim ostvarenja osnovnih poslovnih funkcija osiguranja, povećati i konkurentnost pojedinoga društva za osiguranje kroz optimizaciju internih procesa, što je značajno u razdoblju intenziviranja uvođenja novih proizvoda i povećanja konkurencije. Knjiga daje odgovore na mnoga praktična pitanja kroz jasan pristup tematici. Cijela je knjiga koncipirana vrlo pregledno, cjeline su logički povezane te je jednostavno razumljiva uz korištenje primjerene terminologije. Pristup autora odgovara problematici u optimalnoj mjeri koja je potrebna za sagledavanje područja. Koncept knjige je vrlo aktualan u suvremeno doba promjena na financijskim tržištima budući da obuhvaća te promjene i njihov utjecaj. Pristup knjige širi poglede u odnosu na dosa-

dašnje pristupe problematici rizika u osiguranju te pomaže u shvaćanju složenosti procesa upravljanja rizikom kod osiguravatelja, ali i u drugim subjektima koji se susreću s financijskim rizicima. Sadržaj knjige je zbog dinamike područja podložan promjenama koje će se trebati obuhvatiti u idućim izdanjima. Knjiga pokazuje da se kroz zajedničko uvažavanje svih čimbenika poslovanja može utjecati i na stvaranje novih smjernica u osiguranju budući da knjiga obuhvaća iskustva s razvijenih financijskih tržišta koja su bliža hrvatskome tržištu osiguranja po bitnim značajkama. Modeli predloženi u knjizi mogu pobliže pomoći da se u stvarnosti razumiju i predvide učinci poslovnih i regulatornih promjena u poslovanju financijskih institucija. Ova je knjiga prije svega namijenjena studentima sveučilišta koji su zainteresirani za osiguranje. Knjiga kao izvor znanja obogaćuje izbor literature u području osiguranja te će privući zanimanje najšire javnosti.